

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY CÁC MÔN LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ GÓP PHẦN GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO SINH VIÊN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC HẢI PHÒNG HIỆN NAY

Nguyễn Thị Xuân

Khoa Lý luận Chính trị

Email: xuannt@dhhp.edu.vn

Ngày nhận bài: 07/10/2019

Ngày PB đánh giá: 25/10/2019

Ngày đăng bài: 29/10/2019

TÓM TẮT: Mục tiêu của nền giáo dục Việt Nam là đào tạo con người phát triển toàn diện về đức, trí, thể, mỹ. Giáo dục đạo đức cho sinh viên trong Trường Đại học Hải Phòng hiện nay là một việc làm vừa cấp bách vừa mang tính chiến lược lâu dài, với mục đích là giáo dục và đào tạo sinh viên trở thành những công dân vừa có đức, vừa có tài, có thể đáp ứng được yêu cầu phát triển của xã hội trong thời kỳ hội nhập. Bài viết tập trung làm rõ vai trò của việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị trong việc giáo dục đạo đức cho sinh viên ở Trường Đại học Hải Phòng.

Từ khóa: Vai trò của giáo dục đạo đức, vai trò giáo dục đạo đức của các môn Lý luận chính trị, nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Lý luận chính trị.

IMPROVING THE TEACHING QUALITY OF POLITICAL PHILOSOPHY THAT CONTRIBUTES TO ETHICAL EDUCATION (POLITICAL PHILOSOPHY SUBJECTS IN ORDER TO CONTRIBUTE THE ETHICAL EDUCATION) FOR STUDENTS AT HAI PHONG UNIVERSITY TODAY

ABSTRACT: The goal of Vietnamese education is train people to develop virtue, intellect, physical health and beauty appreciation comprehensively. Ethical education for students at Hai Phong University is an urgent, strategic and long-term issue which aims at educating and training students to become both virtuous and talented citizens to be able to meet the needs of social development in the integration period. The paper focuses on clarifying the role of political philosophy subjects in the ethical education for students at Hai Phong University

Keywords: Role of ethical education, ethical education role of political philosophy subjects, improving teaching quality of political philosophy subjects.

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trường Đại học Hải Phòng là một trong bốn trường đại học trên địa bàn thành phố, có lượng sinh viên tương đối lớn. Sinh viên nhà trường phần lớn có ước mơ, hoài bão, ham học hỏi, rèn luyện chuyên môn, nghiệp vụ, nhiều sinh viên đạt được những kết quả cao trong học tập, rèn luyện. Tuy nhiên, vẫn có một bộ phận sinh viên thường xuyên bỏ học, mất niềm tin, sống không có lý tưởng, thụ động không phấn đấu, không có chí lập thân, lập nghiệp, chạy theo lối sống thực dụng, thiếu trách nhiệm, thờ ơ với gia đình và xã hội. Vì vậy, công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên nhà trường trong giai đoạn hiện nay là một nhiệm vụ quan trọng, cấp thiết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng nói: “có tài mà không có đức thì là người vô dụng, có đức mà không có tài thì làm gì cũng khó”. Trong Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ X cũng khẳng định: “*Bồi dưỡng các giá trị văn hóa trong thanh niên, học sinh, sinh viên, đặc biệt là lý tưởng sống, lối sống, năng lực trí tuệ, đạo đức và bản lĩnh văn hóa con người Việt Nam*” [1, tr. 106].

Giáo dục đạo đức trở thành một trong nội dung cơ bản trong quá trình đào tạo và các môn Lý luận chính trị có vai trò lớn trong việc hình thành nhân cách, giáo dục ý thức đạo đức, xây dựng lối sống lành mạnh cho sinh viên.

2. NỘI DUNG

2.1. Vai trò của giáo dục đạo đức cho sinh viên

Giáo dục đạo đức là hoạt động có định hướng, có tổ chức, có chủ đích của các chủ thể giáo dục nhằm trang bị tri thức đạo đức cơ bản, định hướng, phát triển nhân cách và tư cách công dân, nâng cao nhận thức, góp

phần điều chỉnh hành vi, hình thành thói quen tự giác xử sự phù hợp chuẩn mực đạo đức xã hội, có tri thức về chuyên môn nghiệp vụ, ngành nghề lĩnh vực mình được đào tạo. Giáo dục đạo đức có vai trò to lớn đối với sự phát triển toàn diện của thế hệ trẻ, trong đó có việc hình thành ý thức đạo đức trong sinh viên, góp phần chăm lo tới tiềm lực phát triển lâu bền của đất nước.

Giáo dục đạo đức giúp cho mỗi sinh viên nâng cao trình độ nhận thức về các giá trị đạo đức, lối sống từ đó tự điều chỉnh hành vi sao cho phù hợp với những chuẩn mực đạo đức, lối sống của xã hội. Giáo dục đạo đức góp phần gìn giữ, phát huy những giá trị đạo đức mà các thế hệ trước đã tạo dựng; đồng thời góp phần tích cực trong việc hình thành những giá trị đạo đức, lối sống mới, khắc phục những quan điểm lạc hậu, sự lệch chuẩn các giá trị đạo đức truyền thống, những thói hư tật xấu hay những hiện tượng phi đạo đức. Trong chiến lược phát triển con người, Đảng và Nhà nước ta đề cao vai trò giáo dục đạo đức cho sinh viên - những chủ nhân tương lai của đất nước. Giáo dục đạo đức cho sinh viên là nhiệm vụ quan trọng góp phần: Hoàn thiện nhân cách cho sinh viên thực hiện tốt những bổn phận đạo đức của bản thân đối với việc học tập, rèn luyện, có trách nhiệm với gia đình và xã hội; Nâng cao nhận thức chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho sinh viên; Bồi dưỡng cho sinh viên tình cảm cách mạng trong sáng; Bồi dưỡng ý chí, hành động đúng, hình thành những thói quen đạo đức, lối sống đặc biệt là ý thức trách nhiệm công dân; Đấu tranh khắc phục, ngăn chặn những biểu hiện thiếu đạo đức trong tư tưởng, tình cảm, hành động của sinh viên. Xây dựng nếp sống văn minh, thanh lịch, tích cực tham gia phòng chống tệ nạn xã hội.

2.2. Đạo đức và vai trò của việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị đối với việc giáo dục đạo đức cho sinh viên trong Trường Đại học Hải Phòng hiện nay

Đạo đức của sinh viên trong Trường Đại học Hải Phòng hiện nay

Trường Đại học Hải Phòng là trường đại học đa ngành. Trường có 4 khối ngành đào tạo chính: Khối Kinh tế (kinh tế, quản trị kinh doanh, tài chính, kế toán...), Khối Công nghệ Kỹ thuật (kỹ sư cơ khí, điện, xây dựng, công nghệ thông tin, kiến trúc...), Khối Cử nhân (du lịch, công tác xã hội, ngoại ngữ...), Khối Sư phạm (mầm non, tiểu học, toán, văn, ngoại ngữ, thể chất...).

Từ năm học 2014 - 2015, trường áp dụng mô hình đào tạo theo định hướng ứng dụng, thực học, thực nghiệp, nhằm cung cấp nguồn nhân lực chất lượng cao có khả năng làm việc đáp ứng nhu cầu sử dụng lao động ngay sau khi tốt nghiệp ra trường. Giá trị cốt lõi của Trường là: Chất lượng - Hiệu quả - Đáp ứng nhu cầu xã hội - Phát triển bền vững - Hội nhập. Tiêu chí đạo đức của sinh viên nhà trường là: Năng động, Sáng tạo; Khát vọng, Hoài bão; Thực học, Thực nghiệp; Lập thân, Lập nghiệp.

Hiện nay, Trường Đại học Hải Phòng là cơ sở nghiên cứu khoa học, ứng dụng và chuyển giao công nghệ, cung cấp nguồn nhân lực có chất lượng theo tiêu chuẩn quốc gia và khu vực, phục vụ nhu cầu phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố Hải Phòng, các tỉnh Duyên hải Bắc bộ và cả nước. Phạm vi tuyển sinh toàn quốc cho các khối kinh tế, kỹ thuật, công nghệ, khoa học tự nhiên, khoa học xã hội, kể từ năm học 2005 - 2006. Đối với các ngành sư phạm: đào tạo giáo viên phục vụ

cho nhu cầu sử dụng lao động của các cơ sở giáo dục trên địa bàn Thành phố Hải Phòng.

Đạo đức của sinh viên Trường Đại học Hải Phòng là: Có ý thức về giá trị cốt lõi của nhà trường; Ý thức về tinh thần yêu nước nồng nàn, tinh thần hào dân tộc sâu sắc; Ý thức tự giác, tinh thần trách nhiệm, sáng tạo trong học tập, lao động, nghiên cứu khoa học; Có tinh thần đoàn kết cộng đồng, đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế và trách nhiệm xã hội; Có lòng yêu thương con người, lối sống cao đẹp và đạo đức ứng xử trong tình bạn, tình yêu trong sáng, chống lại những hiện tượng phi đạo đức, phi văn hóa do mặt trái hội nhập quốc tế đem lại.

Trường Đại học Hải Phòng có bề dày truyền thống, chất lượng giáo dục đào tạo của nhà trường đang dần được nâng cao, công tác giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên của nhà trường đã được quan tâm, triển khai, hoạt động quản lý với nội dung giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên đã tiến hành theo đúng quy trình và chức năng của nó, tuy nhiên bên cạnh đó có một số vấn đề còn tồn tại trong sinh viên cần được khắc phục. Đại đa số sinh viên trong Trường Đại học Hải Phòng đã xác định đúng đắn mục tiêu học tập, lối sống có lý tưởng và sống lành mạnh. Tuy nhiên, còn một số bộ phận sinh viên có những biểu hiện lệch lạc trong học tập và đạo đức, lối sống. Vì vậy, vận dụng các môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh trong giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên Trường Đại học Hải Phòng là vô cùng quan trọng. Để khắc phục thực trạng nêu trên cần có sự nỗ lực từ phía nhà trường, đặc biệt là đội ngũ giảng dạy các môn Lý luận chính trị.

Vai trò của việc giảng dạy các môn Lý luận chính trị trong việc giáo dục đạo đức cho sinh viên

Sinh viên trong Trường Đại học Hải Phòng được trang bị một hệ thống kiến thức chuyên môn nghiệp vụ; bên cạnh đó việc học tập các môn Lý luận chính trị giúp hình thành nên thế giới quan khoa học, nhân sinh quan phù hợp. Các kiến thức này góp phần to lớn vào việc giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên, hình thành lý tưởng, niềm tin, ý chí nỗ lực phấn đấu, sự hy sinh, cống hiến, vượt khó, xung kích, trở thành người có nhân cách tốt, vừa có đức vừa có tài, đáp ứng được công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội

Môn học Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác- Lênin chính là kết tinh tri thức nhân loại, cung cấp cho sinh viên những kiến thức chung nhất về thế giới tự nhiên và xã hội, giúp sinh viên có thế giới quan duy vật khoa học, phương pháp luận biện chứng đúng đắn; từ đó nhận thức được cái đúng, cái sai, cái tốt, cái xấu; quan trọng hơn là sinh viên có được phương pháp tư duy, phân tích, tổng hợp, hỗ trợ cho quá trình học tập, nghiên cứu các môn học khác.

Đặc biệt, giáo dục triết học Mác - Lênin trong nhà trường có vị trí quan trọng đối với quá trình hình thành và phát triển thế giới quan khoa học - thế giới quan duy vật biện chứng của sinh viên. Bởi lẽ, triết học Mác - Lênin nghiên cứu những quy luật chung nhất của tự nhiên, xã hội và tư duy, nó cung cấp cho con người một cách nhìn khoa học đối với hiện thực khách quan và khẳng định vai trò, vị trí của con người trong hoạt động nhận thức và cải tạo thế giới. Từ đó, giúp sinh viên có thái độ đúng đắn, khoa học đối với hiện thực, có phương hướng chính trị

vững vàng, có khả năng nhận biết, phân tích và giải quyết các vấn đề mới nảy sinh trong thực tiễn xã hội trên tinh thần thế giới quan Mác - Lênin. Xây dựng và phát triển thế giới quan Mác - Lênin chính là nhân tố đặc biệt quan trọng trong quá trình hình thành đạo đức, lối sống sinh viên.

Giáo dục triết học Mác - Lênin sẽ góp phần từng bước xây dựng và bồi dưỡng nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa cho sinh viên thông qua việc trang bị cho họ những kiến thức cơ bản về lý luận cách mạng xã hội, về bản chất và chức năng của nhà nước, về con người và các quan hệ xã hội của con người, về giai cấp, dân tộc, về xu hướng phát triển tất yếu của xã hội... Đồng thời, từng bước xây dựng cho sinh viên cách nhìn, lối sống cũng như cách vận dụng những định hướng giá trị xã hội đã được nhận thức vào thực tiễn cuộc sống.

Như vậy, sự hình thành đạo đức, lối sống sinh viên hiện nay dưới tác động của giáo dục triết học Mác - Lênin cũng chính là quá trình hình thành ở họ những phẩm chất cần thiết, thể hiện sự tri thức hóa, sự trưởng thành đến độ nhất định về mặt xã hội, giúp sinh viên nâng cao nhận thức lý luận, ý thức chính trị, nhạy bén với thực tiễn, xử lý tốt các tình huống xảy ra trong thực tiễn, sống có lý tưởng, có ước mơ để học tập, phấn đấu và cống hiến. Trong cuộc sống con người không thể sống mà thiếu lý tưởng phấn đấu. Lý tưởng là sự thôi thúc nội tâm giúp con người hành động để thỏa mãn những nhu cầu, lợi ích của cá nhân và xã hội. Vì vậy, giáo dục triết học Mác - Lênin nhằm từng bước xây dựng lý tưởng cách mạng cho sinh viên là vấn đề được quan tâm hàng đầu. Đó cũng chính là giá trị đạo đức của từng cá nhân sinh

viên mang nhân cách, là mục tiêu phấn đấu của mỗi sinh viên. Đạt đến mục tiêu này, giáo dục triết học Mác - Lênin hoàn toàn khẳng định vai trò quan trọng và quyết định của mình trong cuộc đấu tranh ngăn ngừa những biểu hiện tiêu cực trong đạo đức, lối sống của sinh viên trước những tác động tiêu cực của quá trình phát triển kinh tế thị trường, hội nhập quốc tế hiện nay.

Môn học tư tưởng Hồ Chí Minh là lý luận khoa học về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam như lý luận về dân tộc thuộc địa, cách mạng giải phóng dân tộc; về chủ nghĩa xã hội và quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam; lý luận về Đảng cộng sản Việt Nam; lý luận về đại đoàn kết dân tộc, về nhà nước của dân, do dân, vì dân; lý luận về văn hóa, đạo đức và xây dựng con người mới. Cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta, mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta dành thắng lợi. Chương VII: Tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa, đạo đức và con người Việt Nam có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong việc giáo dục đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên và nhân dân, đặc biệt đối với sinh viên trong công cuộc đổi mới đất nước hiện nay, đặt ra những yêu cầu ngày càng cao trong việc phát huy sức mạnh toàn dân tộc, giải phóng mọi tiềm năng cho sự phát triển. Chính vì vậy, thông qua việc nhận thức sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về văn hóa, đạo đức và con người Việt Nam sẽ giúp sinh viên từ ý thức đạo đức có những biện pháp rèn luyện tu dưỡng đạo đức, thường xuyên tự giác để phát huy những mặt tích cực và khắc phục những mặt tiêu cực về đạo đức, lối sống để hoàn thiện nhân cách của mình.

Môn học Đường lối cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam cung cấp cho sinh viên những kiến thức cơ bản về quá trình vận động thành lập Đảng, quá trình Đảng lãnh đạo cuộc đấu tranh giành chính quyền (1930-1945), Đảng lãnh đạo cuộc kháng chiến chống Pháp (1945 - 1954) và kháng chiến chống Mỹ (1954- 1975) sẽ giúp sinh viên có cái nhìn đầy đủ, toàn diện về quá trình ra đời tất yếu của Đảng Cộng sản Việt Nam- bộ tham mưu chiến đấu của giai cấp công nhân và dân tộc Việt Nam. Mặt khác, hệ thống kiến thức đã học còn giúp sinh viên nhận thức được toàn bộ quá trình trưởng thành, phát triển của Đảng gắn liền với hoạt động xây dựng một chính đảng cách mạng theo chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; hoạt động lãnh đạo cách mạng của Đảng qua các thời kỳ, các giai đoạn cách mạng trong những bối cảnh lịch sử cụ thể và các phong trào cách mạng của quần chúng do Đảng tổ chức và lãnh đạo; những bài học kinh nghiệm thành công và thất bại trong quá trình Đảng lãnh đạo cách mạng... Từ những kiến thức đã được tiếp thu và trải qua quá trình nghiên cứu, học tập môn Đường lối Cách mạng của Đảng Cộng sản Việt Nam, sinh viên sẽ có niềm tin vững chắc vào sự lãnh đạo của Đảng và càng thêm tự hào về truyền thống đấu tranh kiên cường, bất khuất của các thế hệ cha anh. Điều đó có ý nghĩa to lớn trong việc giáo dục truyền thống cách mạng, chủ nghĩa yêu nước và tinh thần dân tộc chân chính.

Những bài học kinh nghiệm được rút ra trong quá trình học tập đó không chỉ giúp sinh viên lý giải được quy luật vận động tất yếu của lịch sử, vận dụng được quan điểm của Đảng vào cuộc sống mà nó còn hướng cho sinh viên sự kiên trì, thận trọng trong

định hướng mục tiêu, hành động sau này, hạn chế những sai lầm trong công việc chuyên môn cũng như trong cuộc sống. Từ đó, góp phần tạo ra những con người Việt Nam mới không chỉ giỏi chuyên môn mà còn có phẩm chất đạo đức tốt, lối sống lành mạnh, giàu lòng yêu nước, tin theo lý tưởng của Đảng, đồng hành cùng Đảng và Nhà nước trong công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Thông qua việc nghiên cứu bản lĩnh lãnh đạo và chỉ đạo cách mạng của Đảng, mỗi sinh viên sẽ ý thức được trách nhiệm của họ trước Đảng, trước dân tộc, từ đó bản lĩnh chính trị tư tưởng được được hình thành và dần nâng cao, vững vàng trước mọi thử thách của tình hình thế giới và trong nước; nâng cao được ý thức trách nhiệm của sinh viên trước những nhiệm vụ trọng đại của đất nước. Qua đó, góp phần đào tạo nên những lớp người kế tục trung thành xuất sắc sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc.

Tri thức của các môn Lý luận chính trị có vai trò rất quan trọng đối với giáo dục đạo đức cho sinh viên ở Trường Đại học Hải Phòng, do vậy phải nâng cao chất lượng giảng dạy các môn khoa học này để góp phần giáo dục đạo đức cho sinh viên.

2.3. Nâng cao vai trò giáo dục đạo đức của giảng viên trong quá trình giảng dạy các môn Lý luận chính trị

Trường Đại học Hải Phòng đã tổ chức Hội thảo khoa học cấp quốc gia với chủ đề “Vận dụng nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy các môn Lý luận chính trị và pháp luật ở trường đại học và cao đẳng hiện nay”. Hội thảo cấp trường “Vai trò của các môn lý luận chính trị và pháp luật đối với việc giáo dục đạo đức, lối

sống cho sinh viên”. Các chủ đề của Hội thảo đã được Khoa Lý luận Chính trị triển khai và vận dụng trong quá trình giảng dạy. Giảng viên đóng vai trò chủ đạo trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy học phần Lý luận chính trị thông qua đó giáo dục đạo đức cho sinh viên. Để thực hiện được điều này, giảng viên cần đảm bảo các điều kiện sau:

Giảng viên cần có kiến thức chuyên sâu về khoa học Mác - Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh; đồng thời, nắm vững đường lối chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; có tri thức khoa học liên môn; có sự am hiểu về các vấn đề kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội. Đây là điều kiện tiên quyết đặt ra đối với giảng viên để thực hiện thành công việc giáo dục đạo đức thông qua giảng dạy các môn Lý luận chính trị.

Bằng trí tuệ, tình cảm và nghệ thuật của mình, giảng viên trong quá trình giảng dạy phải gieo vào lòng mỗi sinh viên lý tưởng, tình cảm cao đẹp; hun đúc ý chí vươn lên trong học tập và cuộc sống. Giảng viên phải nắm vững trình độ nhận thức của sinh viên; phải là người giải quyết tốt các tình huống nghiệp vụ sư phạm gặp phải trong quá trình giảng dạy. Bởi vì, một trong những điều kiện tạo nên sự thành công của quá trình giảng dạy, đó là việc nắm vững đối tượng người học và xử lý khéo léo các tình huống sư phạm diễn ra.

Giảng viên phải sử dụng thành thạo phương tiện dạy học hiện đại để hỗ trợ trong giảng dạy. Ngày nay, các phương tiện kỹ thuật có vai trò hỗ trợ rất lớn cho quá trình giảng dạy nói chung. Tuy không thay thế được vai trò của giảng viên nhưng các phương tiện kỹ thuật có tác động rất lớn đến hiệu quả giảng dạy. Đặc biệt, khi giảng viên

muốn minh họa tri thức bằng các hình ảnh trực quan, bằng phim tài liệu lịch sử, các tình huống thực tế thì phương tiện kỹ thuật đóng vai trò đặc biệt quan trọng.

Để giáo dục đạo đức thông qua giảng dạy học phần đạt hiệu quả, đòi hỏi giảng viên phải là tấm gương sáng về đạo đức, tác phong, mẫu mực về lối sống, tâm huyết với nghề, hết lòng vì sinh viên. Đạo đức, lối sống, phong cách của người thầy là thực tiễn sinh động nhất minh chứng cho kết quả học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh của chính thầy và là tấm gương sáng để sinh viên noi theo.

- Hoạt động học tập của sinh viên là trung tâm trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy học phần Lý luận chính trị. Đối với sinh viên chú trọng phát triển kỹ năng mềm trong việc học tập các môn Lý luận chính trị, đó là sự chủ động cao của người học, tinh thần đối thoại và tư duy phản biện, làm việc nhóm, tính linh hoạt và tập trung cao, chịu được áp lực, xử lý tình huống, nghiên cứu và chi tiết hoá công việc, thường xuyên học hỏi, tiếp cận và xử lý thông tin. Vì vậy, sinh viên phải đáp ứng được yêu cầu sau:

Sinh viên thường xuyên học hỏi, tiếp cận và xử lý thông tin nhanh nhạy. Sinh viên phải có mục đích, thái độ học tập đúng, phải tự giác, nghiêm túc, cầu thị và phải biết xây dựng cho mình phương pháp học tập phù hợp để tạo sự hứng thú, say mê và có “tình yêu” với môn học.

Sinh viên phải luôn có ý thức tự học, tự nghiên cứu, nhất là phải học tập trong thực tế cuộc sống. Đòi hỏi sinh viên phải là những người nỗ lực, hiện thực hóa những tri thức hàn lâm thành tri thức thực tiễn.

Sinh viên phải biết rèn luyện tinh thần tự giác, say mê nghiên cứu khoa học. Học tập gắn với nghiên cứu khoa học chính là quá trình hiện thực hóa nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn.

- Để nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Lý luận chính trị, đòi hỏi nhà trường phải thực hiện tốt các điều kiện sau:

Nhà trường có cơ chế khuyến khích giảng viên tham gia nghiên cứu các đề tài nghiên cứu khoa học cấp trường, cấp thành phố, cấp bộ. Cần có chính sách khuyến khích những giảng viên có nhiều đóng góp đổi mới phương pháp dạy học cũng như nghiên cứu khoa học, trong đó cần coi trọng khuyến khích vận dụng nguyên tắc thống nhất giữa lý luận và thực tiễn trong giảng dạy. Sự thành công của một công trình nghiên cứu khoa học phụ thuộc hoàn toàn vào chất lượng của thông tin đầu vào; do vậy, giảng viên phải được tiếp cận những thành tựu khoa học mới, nguồn thông tin có giá trị, nhất là những thông tin liên quan đến những vấn đề chính trị, xã hội của đất nước. Kết hợp giảng dạy với nghiên cứu khoa học là tạo điều kiện nâng cao trình độ cho giảng viên, đồng thời giảng viên cũng có thể tìm ra biện pháp thích hợp trong việc truyền đạt kiến thức cho sinh viên.

Nhà trường tạo điều kiện cho các giảng viên của khoa Lý luận Chính trị tham gia các lớp tập huấn hè do Bộ Giáo dục đào tạo tổ chức hàng năm để cập nhật thông tin, bổ sung kiến thức phục vụ cho quá trình giảng dạy. Thường xuyên tổ chức lớp học bồi dưỡng kiến thức và kỹ năng nghiệp vụ sư phạm cho đội ngũ giảng viên, nhất là giảng viên trẻ về kinh nghiệm trong giảng dạy.

Đầu tư nâng cấp cơ sở - vật chất, trang thiết bị và phương tiện dạy học, kết hợp với việc khuyến khích giảng viên tham gia thiết kế và chế tạo phương tiện, đồ dùng giảng dạy. Nhà trường đầu tư nhiều hơn các trang thiết bị phục vụ cho hoạt động dạy và học như máy chiếu, loa, mic...trên các giảng đường để giảng viên có thể tổ chức các tiết học ứng dụng công nghệ thông tin, sinh động, hấp dẫn.

2.4. Các biện pháp nhằm nâng cao vai trò giáo dục đạo đức cho sinh viên Trường Đại học Hải Phòng

Nhiệm vụ của giảng viên giảng dạy lý luận chính trị là giúp sinh viên xác lập được thế giới quan và phương pháp luận khoa học, rèn luyện bản lĩnh chính trị, đạo đức, hình thành nhân cách con người xã hội chủ nghĩa cả trong nhận thức và hoạt động thực tiễn. Để phát huy vai trò giáo dục đạo đức cho sinh viên thông qua việc nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Lý luận chính trị, cần thực hiện đồng bộ một số biện pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên theo hướng “Xây dựng đội ngũ giảng viên đủ về số lượng, đáp ứng yêu cầu về chất lượng” với cơ cấu phù hợp. Khoa Lý luận Chính trị hiện nay có 25 cán bộ giảng viên, trong đó có 24 giảng viên có trình độ từ thạc sĩ trở lên (01 PGS, 07 tiến sĩ, 02 nghiên cứu sinh, 01 GV cao cấp, 15 giảng viên chính). Đội ngũ này trước mắt là đủ về số lượng, đáp ứng yêu cầu về chất lượng, có cơ cấu hợp lý. Đây là nhân tố có ý nghĩa quyết định nâng cao chất lượng giảng dạy. Vì vậy, đội ngũ giảng viên phải không ngừng học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp sư phạm; trau dồi phẩm chất đạo đức, lối sống, phong cách làm việc.

Để làm được điều đó, đội ngũ giảng viên cần lưu ý:

Không ngừng tự học tập, nghiên cứu để nâng cao trình độ chuyên môn, trình độ lý luận chính trị. Muốn nâng cao hiệu quả quá trình giảng dạy các môn Lý luận chính trị, trước hết giảng viên phải hiểu sâu sắc về thân thế, sự nghiệp, nội dung tư tưởng của các nhà kinh điển và những vấn đề liên quan.

Tích cực nghiên cứu đổi mới phương pháp giảng dạy. Đổi mới phương pháp là khâu đột phá trong việc nâng cao chất lượng giảng dạy các môn Lý luận chính trị. Giảng viên phải đổi mới phương pháp thảo luận và tổ chức xêmina. Hình thức xêmina là một hình thức tổ chức dạy học quan trọng, là cách tốt nhất để gắn lý luận với thực tiễn trong giảng dạy các môn lý luận chính trị. Bởi vì tổ chức xêmina, tính năng động tích cực của sinh viên được phát huy. Ở đây sinh viên được nghiên cứu tài liệu một cách khoa học, biết cách phân tích phê phán những ý kiến khác nhau, biết cách lập luận để bảo vệ ý kiến của mình trước tập thể... Hướng dẫn thực hiện xêmina là một hoạt động khó hơn nhiều so với giảng lý thuyết trên lớp, nhất là khi hướng dẫn thảo luận những vấn đề thực tiễn sôi động đang diễn biến. Do đó, giảng viên phải có sự chuẩn bị hết sức chu đáo, vững vàng về chuyên môn và phương pháp sư phạm, nhằm cuốn hút sinh viên và định hướng tốt trong xử lý các tình huống đặt ra, phải tổng kết, đánh giá kết quả tham gia của sinh viên.

Phải luôn rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, lối sống; gương mẫu trong học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh. Giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị luôn vinh dự vì được góp một phần công sức của mình vào sự thành

công của cuộc vận động “Học tập và làm theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”. Vì vậy, bản thân giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị phải là tấm gương sáng thực hiện cuộc vận động đó.

Giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị không chỉ truyền đạt tri thức lý luận khoa học và đạo đức, lối sống mà còn trực tiếp góp phần vào sự nghiệp giáo dục phong cách cho sinh viên. Vì vậy, giảng viên giảng dạy các môn Lý luận chính trị phải là tấm gương sáng về phong cách cho sinh viên noi theo.

Thứ hai, Để nâng cao chất lượng giảng dạy phải sử dụng các phương pháp dạy học kết hợp với sự hỗ trợ của các phương tiện giảng dạy hiện đại.

Trong sử dụng các phương pháp dạy học tích cực, giảng viên cần chú ý kết hợp sự hỗ trợ tối ưu của các phương tiện giảng dạy hiện đại. Sự hỗ trợ này không chỉ góp phần kích thích sự hứng thú học tập mà còn nhằm nâng cao năng lực, phương pháp tự học, tự nghiên cứu của sinh viên. Quá trình này vừa giải quyết được yêu cầu nâng cao chất lượng nội dung bài giảng, vừa giúp sinh viên rèn luyện khả năng tự nghiên cứu phát hiện và giải quyết vấn đề một cách chủ động, sáng tạo.

Để làm được điều đó, giảng viên cần phải lưu ý những điểm sau:

Cần kết hợp các phương pháp, kỹ năng dạy học truyền thống và hiện đại; có sự kế thừa những ưu điểm trong phương pháp thuyết trình, kết hợp với vận dụng sáng tạo các phương pháp, kỹ năng giảng dạy hiện đại. Phát huy vai trò ứng dụng công nghệ thông tin trong giảng dạy các môn Lý luận chính trị để kích thích khả năng tự học, tự

nghiên cứu của sinh viên. Dù là sử dụng phương pháp truyền thống hay hiện đại, giảng viên phải biết kết hợp hài hòa tính khoa học và nghệ thuật; phải có phong cách sư phạm đạt đến trình độ kỹ năng, kỹ xảo và nghệ thuật xử lý tình huống sư phạm.

Biết giáo dục, cổ vũ thái độ, động cơ, ý thức của sinh viên trong nghiên cứu, học tập lý luận. Việc đổi mới phương pháp giảng dạy cần được kết hợp với đổi mới phương pháp học tập của sinh viên. Muốn có kết quả tốt phải có động cơ, thái độ, ý thức học tập tốt. Để có kết quả cao trong học tập các môn Lý luận chính trị, sinh viên phải tự trả lời và thực hiện đúng 3 câu hỏi của Hồ Chí Minh đặt ra: Phải hiểu rõ học thế nào? Học cái gì? Học để làm gì?

Để nội dung bài giảng các môn Lý luận chính trị sâu sắc, giảng viên cần nắm chắc các nguyên tắc sau: Cần nắm vững tiêu sử, cuộc đời hoạt động, xuất xứ bài nói, bài viết của C. Mác, Ph. Ăng ghen, V.I. Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh với việc hình thành các nội dung nguyên lý lý luận; Cần hiểu sâu sắc các nguồn gốc lý luận trực tiếp dẫn tới hình thành luận điểm của C. Mác, Ph. Ăng ghen, V.I. Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh; Cần hiểu rõ những vấn đề lý luận cơ bản và khoa học mà các nhà kinh điển đề cập.

Thứ ba, đổi mới nội dung, chương trình đào tạo phù hợp với đối tượng sinh viên.

Trong thời kỳ mới, đòi hỏi nhà trường phải tiếp tục: “Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, đào tạo” để không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực. Chúng ta cần khẳng định rằng, đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục, đào tạo trong nhà trường vừa là tất yếu, vừa là yêu cầu thường xuyên, cấp thiết hiện nay.